



ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

**«Підготовка пляжу до
літнього оздоровчого періоду»**

**м. Харків
2018 рік**

КЕРІВНІ ДОКУМЕНТИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЦЬ МАСОВОГО ВІДПОЧИНКУ НА ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ

1. Водний Кодекс України.

2. Земельний Кодекс України

3. Розпорядження Президента України від 14 липня 2001 року № 190 «Про невідкладні заходи щодо запобігання загибелі людей на водних об'єктах».

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2002 року № 264 «Про затвердження Порядку обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах».

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 травня 2013 року № 420 «Про затвердження Типового договору оренди водних об'єктів»

6. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10 квітня 2017 року № 301 «Про затвердження Правил охорони життя людей на водних об'єктах України», зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 04 травня 2017 року за № 566/30434.

7. Наказ Міністерства охорони здоров'я від 17 березня 2011 року № 145 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених пунктів», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05.04.2011 за № 457/19195.

ДОКУМЕНТИ

ЯКІ ВІДПРАЦЬОВУЮТЬСЯ ПРИ ВВЕДЕННІ В ЕКСПЛУАТАЦІЮ

МІСЦЬ МАСОВОГО ВІДПОЧИНКУ НА ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ

1. Рішення місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій щодо затвердження переліку місць масового відпочинку людей на водних об'єктах.

2. Карта – схема місць масового відпочинку на водних об'єктах *(подається до Департаменту цивільного захисту обласної державної адміністрації, Головного управління ДСНС України у Харківській області щороку до 01 квітня)*.

3. Договір оренди земельної ділянки (якщо земельна ділянка передана в оренду).

4. Паспорт підводної частини акваторії пляжу; Акт водолазного обстеження дна акваторії пляжу; Карта виміру глибин дна акваторії пляжу; Акт про усунення небезпечних для купання предметів з дна акваторії пляжу (водного об'єкту) *(документи видаються водолазним підрозділам аварійно-рятувальних служб, що пройшли атестацію відповідно до Порядку атестації аварійно-рятувальних служб і рятувальників, затвердженого постановою КМУ від 13 листопада 2013 року № 828)*.

5. Рішення місцевого органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, керівника установи, організації, підприємства щодо порядку функціонування пляжу.

ВОДНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

№ 213/95-вр від 04.06.2008 р.

Глава 1. Основні положення

Стаття 1. Визначення основних термінів

природний або створений штучно елемент довкілля, в якому зосереджуються води (море, лиман, річка, струмок, озеро, водосховище, ставок, канал, а також водоносний горизонт)

прибережна захисна смуга - частина водоохоронної зони відповідної ширини вздовж річки, моря, навколо водойм, на якій встановлено більш суворий режим господарської діяльності, ніж на решті території водоохоронної зони;

Стаття 5. Водні об'єкти загальнодержавного і місцевого значення

До водних об'єктів місцевого значення належать:

1) поверхневі води, що знаходяться і використовуються в межах однієї області і які не віднесені до водних об'єктів загальнодержавного значення;

Стаття 8¹. Компетенція обласних Рад у галузі регулювання водних відносин

До відання обласних Рад у галузі регулювання водних відносин на їх території належить:

9) прийняття у встановленому порядку рішень про віднесення водних об'єктів місцевого значення до об'єктів природно-заповідного фонду;

10) встановлення правил користування маломірними суднами на водних об'єктах;

Стаття 9. Компетенція районних Рад у галузі регулювання водних відносин

2) погодження розміщення підприємств, будівель, споруд та інших об'єктів, діяльність яких пов'язана з використанням водних об'єктів місцевого значення і може завдавати їм шкоду;

7) встановлення правил загального водокористування в порядку визначеному статтею 47 цього Кодексу;

Стаття 10. Компетенція сільських, селищних, міських та районних у містах рад у галузі регулювання водних відносин

3) встановлення правил загального користування водними об'єктами в порядку, визначеному статтею 47 цього Кодексу;

Глава 6. Державний облік вод. Державний водний кадастр

Стаття 26. Державний облік поверхневих вод

Державний облік поверхневих вод здійснюється:

центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері гідрометеорологічної діяльності, шляхом проведення постійних гідрометричних, гідрохімічних спостережень за кількісними і якісними характеристиками поверхневих вод згідно з програмою, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері гідрометеорологічної діяльності, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства;

центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, у частині обліку поверхневих водних об'єктів.

Стаття 28. Державний водний кадастр

Державний водний кадастр складається з метою систематизації даних державного обліку вод та визначення наявних для використання водних ресурсів.

Державний водний кадастр ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері гідрометеорологічної діяльності в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Глава 10. Види і порядок водокористування

Стаття 47. Право загального водокористування

загальне водокористування здійснюється громадянами для задоволення їх потреб (купання, плавання на човнах, любительське і спортивне рибальство, водопій тварин, забір води з водних об'єктів без застосування споруд або технічних пристроїв та з криниць) безкоштовно, без закріплення водних об'єктів за окремими особами та без надання відповідних дозволів.

З метою охорони життя і здоров'я громадян, районні і міські Ради встановлюють місця, де забороняється купання, плавання на човнах.

Місцеві ради зобов'язані повідомляти населення про встановлені ними правила, що обмежують загальне водокористування.

На водних об'єктах, наданих в оренду, загальне водокористування допускається на умовах, встановлених водокористувачем, за погодженням з органом, який надав водний об'єкт в оренду.

Водокористувач, який узяв водний об'єкт у користування на умовах оренди, зобов'язаний доводити до відома населення умови водокористування, а також про заборону загального водокористування на водному об'єкті, наданому в оренду.

Якщо водокористувач або відповідною радою не встановлено таких умов, загальне водокористування визнається дозволеним без обмежень.

Стаття 48. Спеціальне водокористування

Спеціальне водокористування здійснюється юридичними і фізичними особами насамперед для задоволення питних потреб населення, а також для господарсько-побутових, лікувальних, оздоровчих, сільськогосподарських, промислових, транспортних, енергетичних, рибогосподарських (у тому числі для цілей аквакультури) та інших державних і громадських потреб.

Стаття 51. Користування водними об'єктами на умовах оренди

Водні об'єкти надаються в користування на умовах оренди без обмеження права загального водокористування, крім випадків, визначених законом.

Орендарі водного об'єкта зобов'язані передбачити місця для безоплатного забезпечення права громадян на загальне водокористування (купання, плавання на човнах, любительське і спортивне рибальство тощо).

При визначенні таких місць перевага надається традиційно розташованим місцям масового відпочинку.

У межах населених пунктів забороняється обмеження будь-яких видів загального водокористування, крім випадків, визначених законом.

Заборона загального водокористування водними об'єктами, наданими в користування на умовах оренди, та їх нецільове використання є підставою для розірвання договору оренди.

Глава 12. Спеціальне водокористування та користування водними об'єктами для лікувальних, курортних і оздоровчих цілей

Стаття 64. Порядок користування водами в оздоровчих, рекреаційних та спортивних цілях

Користування водами в оздоровчих, рекреаційних та спортивних цілях здійснюється в порядку загального та спеціального водокористування.

Місця користування водами в оздоровчих, рекреаційних та спортивних цілях встановлюються відповідними радами у порядку, встановленому законодавством.

Користування водними об'єктами в оздоровчих, рекреаційних та спортивних цілях у порядку загального водокористування може бути заборонено або обмежено відповідно до статті 45 цього Кодексу.

Глава 18. Користування землями водного фонду. Водоохоронні зони та зони санітарної охорони

Стаття 85. Користування землями водного фонду

У користування на умовах оренди земельні ділянки прибережних захисних смуг, смуг відведення та берегових смуг водних шляхів можуть надаватися підприємствам, установам, організаціям, об'єднанням громадян, релігійним організаціям, громадянам України, іноземцям та особам без громадянства, іноземним юридичним особам для сінокосіння, рибогосподарських потреб, культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей, а також для проведення науково-дослідних робіт.

Стаття 88. Прибережні захисні смуги

У межах населених пунктів місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування виділяються та облаштовуються пляжні зони для безперешкодного та безоплатного користування.

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

№ 2768-14 від 05.02.2011 р.

Глава 2. Основні положення

Стаття 10. Повноваження районних рад у галузі земельних відносин

а) розпорядження землями на праві спільної власності відповідних територіальних громад;

Глава 4. Склад та цільове призначення земель України

Стаття 19. Категорії земель

1. Землі України за основним цільовим призначенням поділяються на такі категорії:

- г) землі оздоровчого призначення;
- г) землі рекреаційного призначення;
- є) землі водного фонду;

Стаття 20. Встановлення та зміна цільового призначення земель

5. Види використання земельної ділянки в межах певної категорії земель (крім земель сільськогосподарського призначення та земель оборони) визначаються її власником або користувачем самостійно в межах вимог, встановлених законом до використання земель цієї категорії, з урахуванням містобудівної документації та документації із землеустрою.

Глава 9. Землі рекреаційного призначення

Стаття 50. Визначення земель рекреаційного призначення

До земель рекреаційного призначення належать землі, які використовуються для організації відпочинку населення, туризму та проведення спортивних заходів.

Стаття 51. Склад земель рекреаційного призначення

До земель рекреаційного призначення належать земельні ділянки зелених зон і зелених насаджень міст та інших населених пунктів, навчально-туристських та екологічних стежок, маркованих трас, земельні ділянки, зайняті територіями будинків відпочинку, пансіонатів, об'єктів фізичної культури і спорту, туристичних баз, кемпінгів, яхт-клубів, стаціонарних і наметових туристично-оздоровчих таборів, будинків рибалок і мисливців, дитячих туристичних станцій, дитячих та спортивних таборів, інших аналогічних об'єктів, а також земельні ділянки, надані для дачного будівництва і спорудження інших об'єктів стаціонарної рекреації.

Стаття 52. Використання земель рекреаційного призначення

1. Землі рекреаційного призначення можуть перебувати у державній, комунальній та приватній власності.

Глава 12. Землі водного фонду

Стаття 58. Склад земель водного фонду

1. До земель водного фонду належать землі, зайняті:
 - а) річками, озерами, водосховищами;
 - б) прибережними захисними смугами вздовж річок, навколо водойм;

Стаття 59. Право на землі водного фонду

4. Громадянам та юридичним особам органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування із земель водного фонду можуть передаватися на умовах оренди земельні ділянки прибережних захисних смуг, смуг відведення і берегових смуг водних шляхів, озера, водосховища, інші водойми, болота та острови для сінокосіння, рибогосподарських потреб (у тому числі рибництва (аквакультури), культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей.

Глава 14. Право власності на землю

Стаття 83. Право власності на землю територіальних громад

1. Землі, які належать на праві власності територіальним громадам сіл, селищ, міст, є комунальною власністю.
3. До земель комунальної власності, які не можуть передаватись у приватну власність, належать:
 - г) землі водного фонду

Глава 19. Набуття права на землю громадянами та юридичними особами

Стаття 123. Порядок надання земельних ділянок державної або комунальної власності у користування

1. Надання земельних ділянок державної або комунальної власності у користування здійснюється Верховною Радою Автономної Республіки Крим, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування.

Рішення зазначених органів приймається на підставі проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок у разі:

- зміни цільового призначення земельних ділянок відповідно до закону;

ПРАВИЛА ОХОРОНИ ЖИТТЯ ЛЮДЕЙ НА ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ УКРАЇНИ

Наказ МВС України від 10.04.2017 року № 301,
zareєстровано в Міністерстві юстиції України 04 травня 2017 року
за № 566/30434

І. Загальні положення

2. Ці Правила є обов'язковими для виконання центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, а також особами, які експлуатують водні об'єкти України.

3. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:

водний об'єкт – природний або створений штучно водний елемент довкілля (море, річка, озеро, водосховище, ставок, канал, водоносний горизонт);

місця масового відпочинку людей на водних об'єктах – земельні ділянки берегової території з прилеглим водним простором, призначені для організованого відпочинку людей на прибережних захисних смугах водних об'єктів або островах, та водні об'єкти, на яких розташовані засоби розваг і атракціони, а також місця для фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, аматорського і спортивного рибальства;

охорона життя людей на водних об'єктах – комплекс заходів, спрямованих на запобігання нещасним випадкам і надзвичайним ситуаціям на водних об'єктах під час відпочинку на воді, переправ через водні перешкоди, занять видами спорту, промислового та аматорського рибальства незалежно від пори року;

пляж – земельна ділянка берегової території, що прилягає до водного об'єкта та призначена для відпочинку людей;

пляж – земельна ділянка берегової території, що прилягає до водного об'єкта та призначена для відпочинку людей;

прокатний пункт водних атракціонів (прокатний пункт) – пункт базування маломірних/малих суден, який створюється для провадження юридичними особами або фізичними особами — підприємцями господарської діяльності з надання розважальних послуг на воді з використанням маломірних/малих суден на визначений нетривалий час;

рятувальний пост – структурний підрозділ підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, який знаходиться у визначеному обладнаному та оснащеному рятувальними засобами й іншим спеціальним спорядженням місці та постійно, сезонно чи тимчасово виконує завдання з охорони життя людей у зоні відповідальності рятувального поста;

рятувальні засоби – технічні засоби спеціального призначення (рятувальні шлюпки, плавучі прилади, рятувальні жилети або нагрудники, пляжні круги з 15-метровим плавучим ліном, рятувальні костюми-комбінезони, засоби зв'язку,

техніка та інше спеціальне обладнання і спорядження, призначене для проведення пошуково-рятувальних робіт);

4. Порядок користування водними об'єктами на всій території України визначається Водним кодексом України, Порядком обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2002 року № 264. Порядок запобігання нещасним випадкам і надзвичайним ситуаціям на водних об'єктах визначається цими Правилами.

Передача водних об'єктів в оренду для рекреаційних цілей здійснюється з урахуванням вимог чинного законодавства.

5. Керівники підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності та, особи які використовують водні об'єкти або прибережну захисну смугу водних об'єктів з виробничою, фізкультурно-оздоровчою метою або для відпочинку людей, та організатори масових заходів обладнують і утримують рятувальні пости, забезпечують їх приміщеннями і рятувальними засобами відповідно до вимог цих Правил.

6. Проведення на водних об'єктах фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, свят, регат маломірних/малих суден допускається в місцях, визначених місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до Порядку обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2002 року № 264.

8. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування з метою забезпечення охорони життя людей на водних об'єктах України щороку до 01 квітня подають затверджені місцевими комісіями з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій переліки визначених місць масового відпочинку людей на водних об'єктах територіальним органам Державної служби України з надзвичайних ситуацій, територіальним органам Державної служби України з безпеки на транспорті та атестованим аварійно-рятувальним службам, які обслуговують водні об'єкти у своїй зоні відповідальності.

II. Вимоги безпеки до пляжів, місць масового відпочинку людей на водних об'єктах

1. Під час влаштування пляжів та місць масового відпочинку людей на водних об'єктах необхідно дотримуватися таких вимог:

1) глибина в зоні водного об'єкта, що прилягає до пляжу і відведена для купання, має бути в межах 1,5 - 1,75 м;

2) ширина смуги зони водного об'єкта, відведеної для купання, не повинна перевищувати 50 м від берега;

3) зона водного об'єкта для занять видами спорту, організації пунктів прокату маломірних/малих суден та катання на човнах, водних мотоциклах і

катерах, для водних атракціонів, аматорського і спортивного рибальства має бути відмежована від зони для купання;

4) швидкість течії не повинна перевищувати 0,5 м/с;

5) дно акваторії має бути рівне, щільне, з пологим спуском без уступів, піщане, гравійно-піщане або дрібно-гравійне (за необхідності спеціально готується), вільне від баговиння, водоростей, очищене водолазами від корчів, брухту та інших предметів, що можуть становити небезпеку для життя та здоров'я відпочивальників;

6) відсутність скидів стічних вод (промислових, побутових), виходу ґрунтових вод з низькою температурою, вирів;

7) відсутність мілководдя, що періодично пересихає і може бути місцем виплоду малярійних комарів;

8) розташування поза межами питних водозаборів, водоводів і каналів питного водо забезпечення;

9) розташування поза межами руслових гідротехнічних споруд, басейнів, аванкамер, бетонного кріплення каналів;

10) відсутність місць нересту і нагулу риби, ділянок з цінними і рідкісними видами флори і фауни;

11) відповідність води вимогам чинних санітарних норм;

12) розташування поза межами зсувів, обвалів та інших небезпечних місць.

2. Місця масового відпочинку людей на водних об'єктах:

1) розташовуються осторонь портових споруд, пірсів, причалів, вище місць скидання промислових та побутових вод;

2) обладнуються рятувальними постами для постійного чергування рятувальників;

3) обладнуються під'їзними шляхами та спусками на воду рятувальних засобів з установленням відповідних покажчиків (написів) «ДЛЯ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ». Під'їзди та спуски повинні бути вільні;

4) обладнуються засобами оповіщення для доведення необхідної інформації та роз'яснення правил поведінки на воді.

3. У місцях масового відпочинку людей на водних об'єктах, зокрема на пляжах, має бути:

1) позначено межу купання на акваторії буями оранжевого (червоного) кольору через кожні 25-30 м в межах 50 м від берега, що має бути з пологим спуском без уступів до глибини 1,5-1,75 м;

2) виділено ділянку акваторії не менше 10 % загальної площі акваторії, що має глибину не більше ніж 1,2 м та позначена поплавковою огорожею або буями оранжевого (червоного) кольору, для купання осіб, які не вміють плавати, дітей та інвалідів;

3) встановлено по всій території через кожні 50-100 м на відстані не більше ніж 10 м від води стенди (стійки) з рятувальними засобами (рятувальні пляжні круги з 15-метровим плавучим ліном, кінці Александра). На рятувальних

пляжних кругах має бути нанесено назву об'єкта (пляжу) і напис «КИДАЙ ПОТОПАЮЧОМУ»;

4) розташовано спостережні вишки з рятувальними засобами (рятувальний пляжний круг з 15-метровим плавучим лінем, кінець Александрова, бінокль, мегафон) на відстані не більше ніж 10 м від води;

5) улаштовано інформаційні стенди з матеріалами щодо запобігання нещасним випадкам на воді, плакатами «УЧИСЬ ПЛАВАТИ», «СПОСОБИ РЯТУВАННЯ», порадами відпочивальникам щодо правил поведження на воді, прийому сонячних ванн, прийомів саморяткування та надання домедичної допомоги потерпілим, а також номерами телефонів підрозділів екстреної медичної допомоги населенню, правоохоронних органів, територіальних органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів;

6) виконано додаткові застережні та заборонні написи на руслових гідротехнічних спорудах, басейнах, аванкамерах, бетонному кріпленні каналів щодо небезпеки та заборони купання в не обладнаних для купання місцях;

7) розміщено на стендах на видимих місцях інформацію про глибину і площу водного об'єкта, нахил берегів і ширину мілководдя, температуру та якість води, рівень благоустрою пляжів;

8) встановлено щити з написами «КУПАТИСЯ ЗАБОРОНЕНО!» в місцях, заборонених для купання, а небезпечні місця акваторії позначено віхами або червоними буями з написом «НЕБЕЗПЕЧНО!».

4. На кожному водному об'єкті, пляжі і в місцях масового відпочинку людей, де існує небезпека виникнення надзвичайних ситуацій, з метою запобігання нещасним випадкам та надання допомоги тим, хто потребує допомоги на воді, керівники місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також громадяни України, іноземці та особи без громадянства укладають договір з атестованою аварійно-рятувальною службою на аварійно-рятувальне обслуговування, створюють рятувальні пости, організують постійне чергування рятувальників, забезпечують їх рятувальними та медичними засобами.

5. Обмеження, припинення або заборона використання водних об'єктів для купання, масового відпочинку людей, плавання на маломірних/малих суднах, заняття відповідними видами спорту та туризму або інших рекреаційних цілей встановлюються відповідно до вимог Водного кодексу України та цих Правил з обов'язковим оповіщенням людей через засоби масової інформації, шляхом встановлення спеціальних інформаційних знаків та іншими способами.

6. У разі відсутності рятувального поста за місцем проведення масових заходів організатори створюють його на час проведення заходу, укомплектовують рятувальниками, відповідним кваліфікованим персоналом та забезпечують рятувальними засобами.

7. Щороку перед початком купального (курортного) сезону рекреаційні зони, відведені для купання, у період масового відпочинку людей мають бути обстежені й очищені від сторонніх предметів сертифікованими водолазними підрозділами аварійно-рятувальної служби або спеціалізованими аварійно-рятувальними службами, що пройшли атестацію відповідно до Порядку атестації аварійно-рятувальних служб і рятувальників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 листопада 2013 року № 828.

Після проведення заходів з обстеження та очищення дна пляжу (водного об'єкта) аварійно-рятувальною службою замовнику видаються такі документи:

паспорт підводної частини акваторії пляжу (водного об'єкта) (додаток 1);

акт водолазного обстеження дна акваторії пляжу (водного об'єкта) (додаток 2);

карта виміру глибин дна акваторії пляжу (водного об'єкта);

акт про усунення небезпечних для купання предметів з дна акваторії пляжу (водного об'єкта) (додаток 3).

8. Водолазне обстеження дна акваторії водного об'єкта проводиться в межах не менше 50 м від берега.

За наявності на водному об'єкті бонів та хвилезагороджувальних споруд водолазне обстеження проводиться на відстані до 5 м по периметру споруди.

9. Керівники місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які використовують водні об'єкти з фізкультурно-оздоровчою метою або для відпочинку людей, щороку перед початком купального (курортного) сезону організують та проводять такі заходи:

1) здійснюють підготовку водного об'єкта (пляжу) до масового відпочинку людей;

2) отримують документи щодо обстеження й очищення дна акваторії пляжу (водного об'єкта);

3) укладають договір на аварійно-рятувальне обслуговування з аварійно-рятувальною службою, яка пройшла атестацію відповідно до Порядку атестації аварійно-рятувальних служб і рятувальників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 листопада 2013 року № 828;

4) уточнюють межі зони відповідальності рятувального поста;

5) забезпечують рятувальні пости приміщеннями та рятувальними засобами;

6) здійснюють перевірку справності маломірних/малих суден, рятувального спорядження та обладнання, зокрема комплектів спорядження № 2;

7) здійснюють укомплектування, підготовку та утримання працівників рятувального поста;

8) розробляють інструкції з визначенням обов'язків для персоналу рятувального поста;

9) виставляють буї оранжевого або червоного кольору через кожні 25-30 м в межах 50 м від берега;

10) позначають буями або чорними кулями в акваторії водного об'єкта місця, небезпечні для життя та здоров'я людей, відповідно до карти виміру глибин акваторії пляжу;

11) встановлюють на території водного об'єкта на видимих місцях інформаційні матеріали щодо заходів безпеки на воді, способів надання допомоги потерпілому та саморятування;

12) розробляють схеми та облаштування під'їзних шляхів і спусків на воду рятувальних засобів з встановленням відповідних покажчиків (табличок) «ДЛЯ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ»;

13) організовують спостереження за акваторією місця масового відпочинку людей відповідно до карти-схеми зони відповідальності рятувального поста, зв'язок з підрозділами екстреної медичної допомоги населенню, правоохоронними органами, аварійно-рятувальними службами, територіальними органами Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів;

14) здійснюють відпрацювання порядку інформування відпочивальників щодо заходів безпеки на воді, проведення масово-роз'яснювальної і профілактичної роботи та дотримуються його.

10. Для підвищення ефективності охорони життя людей на водних об'єктах, спостереження та надання допомоги постраждалим за рішенням керівників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності та осіб, які використовують водні об'єкти з фізкультурно-оздоровчою метою або для відпочинку людей, **можуть вживатися додаткові заходи та використовуватися технічні засоби, не передбачені цими Правилами.**

III. Вимоги до рятувального поста, його складу та оснащення

1. Рятувальні пости можуть діяти постійно, сезонно, а також тимчасово (будівництво на водному об'єкті, повінь, переправа тощо).

Рятувальний пост розташовується в приміщенні літнього типу з вишкою та оглядовим майданчиком для спостережень. Тимчасовий рятувальний пост допускається розміщувати в наметі.

Зона обслуговування рятувального поста позначається жовто-червоними прапорами, які встановлюються на відстані 5 м від берега.

2. Поділ рятувальних постів за категоріями:

1) рятувальні пости першої категорії створюються на пляжі з довжиною берегової смуги більше 900 м;

2) рятувальні пости другої категорії – від 300 до 900 м;

3) рятувальні пости третьої категорії – до 300 м.

3. Рятувальний пост складається з групи підготовлених рятувальників, які виконують свої функції з охорони життя людей на воді в зоні відповідальності, у складі:

1) начальник поста – 1;

2) матрос-рятувальник або плавець-рятувальник – 2-3.

Склад рятувальних постів збільшується із розрахунку 1 матрос-рятувальник або плавець-рятувальник на кожні додаткові 300 м пляжу.

Для пляжів першої та другої категорій до штатного розпису включаються посади лікаря або фельдшера за напрямом підготовки «Медицина», спеціалізацією «Медицина невідкладних станів».

4. Матроси-рятувальники повинні мати документ державного зразка про закінчення навчального закладу за відповідною професією.

Кваліфікація матроса-рятувальника підтверджується один раз на три роки в установах, підприємствах, організаціях відповідно до законодавства.

5. Плавці-рятувальники рятувальних постів проходять підготовку за спеціальною програмою курсів цільового призначення за напрямом «Плавець-рятувальник» на навчальній базі установ, підприємств, організацій відповідно до законодавства.

6. Матроси-рятувальники та плавці-рятувальники виконують нормативи, визначені в додатку 4 до цих Правил.

7. Матроси-рятувальники, плавці-рятувальники, які використовують рятувальний моторний човен або рятувальний водний мотоцикл, повинні мати відповідні посвідчення або інші чинні документи, які надають право на управління таким судном.

8. Матроси-рятувальники, плавці-рятувальники зобов'язані мати посвідчення державного зразка про проходження спеціальної підготовки за програмою домедичної підготовки «Медицина невідкладних станів».

9. Форма матросів-рятувальників, плавців-рятувальників має складатися з головного убору, шортів (брюк) червоного кольору, футболки (сорочки, куртки) жовтого кольору з написом «Рятувальник».

10. Рятувальний пост забезпечується:

1) пост першої категорії:

рятувальним маломірним/малим судном (рятувальним водним мотоциклом з плотом);

рятувальними весловими шлюпками – 1 од. на кожні 200 м пляжу;

страхувальними кінцями завдовжки 40 м - 1 шт. на кожне маломірне/мале судно;

рятувальними жилетами - на кожного пасажира малого/маломірного судна та додатково один жилет для особи, яка зазнала лиха;

спостережними вишками з рятувальними засобами (рятувальний пляжний круг з 15-метровим плавучим лінем, кінець Александрова, бінокль, мегафон), розташованими на відстані не більше ніж 10 м від води по всій території через кожні 150-300 м;

сумкою-укладкою лікаря (фельдшера);

страхувальними кінцями завдовжки 200 м - 1 шт. на кожні 300 м пляжу;
рятувальними кругами з 15-метровим плавучим ліном - 1 шт. на кожні 50 м пляжу;

плавучими кінцями з плавучими кулями - 2 шт.;

мегафоном - 1 шт. на кожні 300 м пляжу;

свистком - 1 шт. на кожного працівника поста;

рятувальним поясом (жилетом) - 1 шт. на кожного працівника поста;

апаратом штучної вентиляції легенів (мішок Амбу) - 1 шт. на кожні 300 м пляжу;

рятувальними ношами - 1 шт. на кожні 300 м пляжу;

засобами зв'язку (стаціонарними або мобільними);

біноклем;

рятувальними дошками (трубами) - 1 шт. на кожного матроса-рятувальника та плавця-рятувальника;

комплект спорядження № 1 - 1 комплект на кожного матроса-рятувальника та плавця-рятувальника;

2) пост другої категорії:

рятувальними весловими шлюпками – 1 од. на кожні 150 м пляжу;

спостережними вишками з рятувальними засобами (рятувальний пляжний круг з 15-метровим плавучим ліном, кінець Александрова, бінокль, мегафон), розташованими на відстані не більше ніж 10 м від води по всій території через кожні 100-200 м;

сумкою-укладкою лікаря (фельдшера);

страхувальними кінцями завдовжки 200 м - 1 шт. на кожні 300 м пляжу;

рятувальними кругами з 15-метровим плавучим ліном - 1 шт. на кожні 50 м пляжу;

плавучими кінцями з плавучими кулями - 2 шт.;

мегафоном - 1 шт. на кожні 300 м пляжу;

свистком - 1 шт. на кожного працівника поста;

рятувальним поясом (жилетом) - 1 шт. на кожного працівника поста;

апаратом штучної вентиляції легенів (мішок Амбу);

рятувальними ношами;

засобами зв'язку (стаціонарними або мобільними);

рятувальними дошками (трубами) - 1 шт. на кожного матроса-рятувальника та плавця-рятувальника;

біноклем;

комплект спорядження № 1 - 1 комплект на кожного матроса-рятувальника та плавця-рятувальника;

3) пост третьої категорії:

рятувальною весловою шлюпкою;

рятувальними кругами з 15-метровим плавучим ліном - 1 шт. на кожні 50 м пляжу;

аптечкою;

страхувальним кінцем завдовжки 200 м - 1 шт. на кожні 150 м пляжу;

плавучими кінцями з плавучими кулями - 2 шт.;
мегафоном;
свистком - 1 шт. на кожного працівника поста;
рятувальним поясом (жилетом) - 1 шт. на кожного працівника поста;
апаратом штучної вентиляції легенів (мішок Амбу);
рятувальними ношами;
засобами зв'язку (стаціонарними або мобільними);
рятувальними дошками (трубами) - 1 шт. на кожного матроса-рятувальника та плавця-рятувальника;
біноклем;
комплект спорядження № 1 - 1 комплект на кожного матроса-рятувальника та плавця-рятувальника.

11. Рятувальний пост може бути укомплектовано додатковими рятувальними засобами за рішенням керівництва підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності та осіб, які використовують водні об'єкти з виробничою, фізкультурно-оздоровчою метою або для відпочинку людей.

12. Рятувальні засоби, призначені для рятування, повинні зберігатися у спеціально визначених місцях, підтримуватися у справному стані та бути готовими до негайного використання.

Начальник рятувального поста зобов'язаний перевіряти комплектність та справність рятувальних засобів.

13. На рятувальному посту має бути така документація:

- 1) вахтовий журнал;
- 2) графік чергувань матросів-рятувальників та плавців-рятувальників;
- 3) карта-схема зони відповідальності рятувального поста;
- 4) перелік майна;
- 5) інформаційні матеріали з надання домедичної допомоги постраждалим;
- 6) журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці;
- 7) інструкція з охорони праці;
- 8) обов'язки працівників рятувального поста;
- 9) комплект наочної агітації (заходи безпеки та правила надання допомоги на воді, льоду, переправах);
- 10) копії документів матросів-рятувальників та плавців-рятувальників про проходження ними відповідної підготовки згідно з цими Правилами;
- 11) телефонний довідник з номерами телефонів підрозділів екстреної медичної допомоги населенню, правоохоронних органів, аварійно-рятувальних служб, органів місцевого самоврядування, територіальних органів Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, оперативних чергових територіальних органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

14. Вахтовий журнал є основним документом, у якому відображається повсякденна діяльність рятувального поста, а саме:

- 1) час заступання на чергування, склад чергової зміни;
- 2) готовність рятувальних засобів та водолазного оснащення;
- 3) кількість та склад рятувальних постів у межах місця масового відпочинку, зона відповідальності кожного рятувального поста;
- 4) стан погоди, ступінь хвилювання води, температура повітря та води;
- 5) інформація про нещасні випадки і надзвичайні ситуації на воді, ужиті заходи, профілактичну роботу з охорони життя людей на водних об'єктах;
- 6) підписи осіб, які здали та прийняли чергування;
- 7) зауваження осіб, які перевіряли несення служби.

Вахтовий журнал має бути пронумерований та прошнурований.

У вахтовому журналі не допускаються виправлення, доповнення, видалення та вклеювання сторінок.

15. Контроль за діяльністю рятувального поста здійснюють керівники підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності та особи, які використовують водний об'єкт, прибережну смугу водного об'єкта, місце масового відпочинку, пляж з виробничою, оздоровчою чи спортивною метою або для відпочинку людей.

IV. Функціонування рятувального поста

1. Основними завданнями рятувального поста в межах визначеної акваторії є:

1) проведення робіт, спрямованих на пошук і рятування людей, надання домедичної допомоги особам, які перебувають у небезпечному для життя й здоров'я стані, та вжиття в разі потреби заходів щодо транспортування зазначених осіб до найближчих закладів охорони здоров'я;

2) проведення профілактичної роботи з охорони життя та запобігання нещасним випадкам на водному об'єкті;

3) здійснення контролю за дотриманням вимог чинного законодавства України у сфері захисту життя людей на водних об'єктах, у тому числі цих Правил.

Завдання і функції матросів-рятувальників (плавців-рятувальників) рятувального поста на визначеному водному об'єкті передбачаються відповідно до їх обов'язків, що затверджуються керівниками підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, відповідальними за користування водним об'єктом.

2. У період роботи рятувального поста матроси-рятувальники (плавці-рятувальники):

1) ведуть безперервне спостереження за відпочивальниками в зоні відповідальності;

2) у разі виявлення знесилоного або потопуючого плавця негайно надають йому допомогу;

3) надають домедичну допомогу потерпілому, викликають підрозділ екстреної медичної допомоги;

4) уживають заходів щодо недопущення спроби запливу громадян за межі купання акваторії водного об'єкта, перебування дітей на пляжі без нагляду дорослих, купання громадян у стані алкогольного сп'яніння;

5) не допускають користування у воді автомобільними камерами, плотами, лежачками, дошками;

6) припиняють ігри на воді, пов'язані з небезпекою для життя людей, стрибки з причалів, пірнання в місцях мілководдя та в інших, не передбачених для цього, місцях;

7) інформують громадян про наближення сильного вітру і хвилювання води сигналом «ШТОРМОВЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ!», забороняють купання людей, а також вихід маломірних/малих суден в акваторію пляжу у цей час;

8) реєструють порушення правил судноплавства маломірних/малих суден поблизу пляжів, а також забруднення акваторії в межах відповідальності поста з відповідними записами у вахтовому журналі та повідомленнями в територіальний орган Державної служби України з безпеки на транспорті;

9) реєструють усі події, випадки порушень вимог безпеки на водному об'єкті у вахтовому журналі, про всі нещасні випадки і надзвичайні ситуації інформують оперативного чергового територіального органу Державної служби України з надзвичайних ситуацій та керівника підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, ведуть журнал реєстрації випуску суден у плавання;

10) інформують відпочивальників у місцях масового відпочинку на водних об'єктах (по радіо або через мегафон) про правила поведінки на воді для запобігання нещасним випадкам на воді.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ
Про невідкладні заходи щодо запобігання загибелі
людей на водних об'єктах
від 14 липня 2001 року № 190/2001-рп

2. Обласним державним адміністраціям:

ужити заходів щодо наведення належного порядку на пляжах, інших місцях, відведених для купання населення, та залучити в установленому законодавством порядку громадські формування з охорони громадського порядку, інші об'єднання громадян до забезпечення встановленого режиму щодо заборони купання, плавання на човнах та рибальства на водних об'єктах;

утворити в місцях масового відпочинку населення поблизу водних об'єктів сезонні пости пошуково-рятувальних служб;

провести роботу з відповідними органами місцевого самоврядування щодо створення у складі комунальних аварійно-рятувальних служб мобільних формувань з рятування на водних об'єктах та вжити в межах своїх повноважень заходів щодо їх належного фінансового та матеріально-технічного забезпечення;

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
Про затвердження Порядку обліку місць масового відпочинку
населення на водних об'єктах
від 6 березня 2002 р. N 264

Порядок обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах

Місця масового відпочинку визначаються органами місцевого самоврядування за проектами відведення земельних ділянок для цієї мети та узгоджуються з територіальними установами державної санітарно-епідеміологічної служби.

Місцеві органи виконавчої влади та територіальні органи рибоохорони Держкомрибгоспу відповідно до наданих їм повноважень щороку перед початком літнього купального сезону зобов'язані визначити на картах-схемах земельні ділянки та водний простір, придатні для організації пляжів, пунктів прокату плавзасобів, водних атракціонів, а також місця для занять водними видами спорту та місця любительського і спортивного рибальства у зимовий період.

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
Про затвердження Державних санітарних норм та правил
утримання територій населених пунктів
від 17 березня 2011 року № 145, зареєстровано в Міністерстві юстиції
України 05.04.2011 за № 457/19195.

Власники чи балансоутримувачі пляжів у процесі їх експлуатації повинні забезпечити прибирання берега, роздягалень, зеленої зони, миття тари і дезінфекцію вбиралень, а також перевезення зібраних відходів щоденно до 8 години ранку.

Урни необхідно розташовувати на відстані 3-5 м від смуги зелених насаджень і не менше ніж 10 м від урізу води. Урни мають бути розставлені з розрахунку не менше однієї урни на 625 кв. м території пляжу. Відстань між установленими урнами не повинна перевищувати 25 м.

Контейнери для зберігання побутових відходів слід встановлювати поза межами прибережної захисної смуги річок і водойм та пляжної зони з розрахунку один контейнер місткістю 1,1 куб. м на 2500 кв. м площі пляжу.

На територіях пляжів необхідно влаштовувати громадські вбиральні з розрахунку одне місце на 75 відвідувачів. Відстань від громадських вбиралень до місця купання має бути не менше ніж 50 м і не більше ніж 200 м.

На території пляжу необхідно встановлювати фонтанчики з підведенням питної води, призначеної для споживання людиною відповідно до вимог санітарного законодавства. Відстань між фонтанчиками не повинна перевищувати 200м. Відведення використаних вод дозволяється в проточні водойми на відстані не менше 100 м за течією від межі пляжу. Забороняється відведення води з питних фонтанчиків у місця, не призначені для цього.

Відкриті і закриті роздягальні, павільйони для роздягання, гардероби слід мити щодня із застосуванням мийних та дезінфекційних засобів, дозволених до використання Міністерством охорони здоров'я України.

Щорічно на пляж необхідно підсипати чистий пісок або гальку.

На піщаних пляжах не рідше одного разу на тиждень необхідно проводити механізоване рихлення поверхневого шару піску з видаленням зібраних відходів. Після рихлення пісок необхідно вирівнювати.

Об'єкти обслуговування населення, що розташовуються на пляжах, повинні бути забезпечені централізованими системами водопостачання та водовідведення. Уразі відсутності централізованих інженерних мереж необхідно влаштовувати систему

водопостачання для кожного окремого об'єкта та локальні очисні споруди водовідведення і розміщувати їх поза межами прибережної захисної смуги річок і водойм та пляжної зони.

ПАСПОРТ
підводної частини акваторії пляжу (водного об'єкту)

_____ (найменування пляжу)
що належить _____
_____ (власник пляжу)

1. Місцезнаходження пляжу _____
2. Характер ґрунту дна акваторії _____
3. Рельєф дна акваторії _____
4. Наявність перешкод, що становлять небезпеку при купанні _____
5. Характеристика течії в районі пляжу _____
6. Наявність місць, визначених для купання дітей, інвалідів _____
7. Наявність знаків, що визначають межі акваторії пляжу _____
8. Наявність рятувального поста _____
9. Усунення перешкод, що становили небезпеку при купанні _____

Власник (представник) пляжу

(підпис) (прізвище, ініціали)
«__» _____ 20__ року

Керівник аварійно-рятувальної
служби, водолазний підрозділ якого
здійснював проводила обстеження
дна акваторії пляжу (водного
об'єкта)

(підпис) (прізвище, ініціали)
«__» _____ 20__ року

Додаток 2
до Правил охорони життя людей
на водних об'єктах України
(пункт 7 розділу II)

(складається у двох примірниках)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник підприємства,
відповідального за експлуатацію пляжу
_____ 20__ р
«__» _____

Акт водолазного обстеження дна акваторії
пляжу _____

«__» _____ 20__ р.

_____ (місце складання)

Акт складено представником адміністрації власника пляжу

в особі _____, з одного боку,
та керівником водолазної групи, що проводила обстеження в особі _____
_____, з іншого боку, в тому, що водолазна група
у складі _____

«__» _____ 20__ р. провела такі роботи:

1. Обстежила дно акваторії пляжу _____
розмірами _____ х _____ м, загальною площею _____ кв. м.
2. Провела замери глибин акваторії пляжу за поперечним профілем, зазначеним на карті, (додаток 1).
3. Склала план вищеназваного пляжу із замірами глибин дна його акваторії та зазначенням предметів, що становлять собою небезпеку під час купання (додаток 2).
4. Провела усунення перешкод з дна акваторії названого пляжу і видала акт про усунення небезпечних для купання предметів з дна акваторії пляжу

_____ Роботи прийняті представником власника пляжу з оцінкою

Представник власника пляжу

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

Керівник аварійно-рятувальної
служби, водолазний підрозділ якого
здійснював проводила обстеження дна
акваторії пляжу (водного об'єкта)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

до Правил охорони життя людей
на водних об'єктах України
(пункт 7 розділу2)

(складається у двох примірниках)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник підприємства,
відповідального за експлуатацію пляжу

Акт про усунення небезпечних для купання предметів з дна акваторії пляжу
(водного об'єкту) _____

« ____ » _____ 20__ р

_____ (місце складання)

Акт складено представником власника пляжу в особі _____,
з одного боку, та керівником водолазної групи, що проводила обстеження, в особі _____,
з іншого боку, про те, що водолазна група в складі _____

« ____ » _____ 20__ р. у процесі виконання водолазного обстеження дна акваторії пляжу виявила предмети, що становлять небезпеку під час купання, а саме:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Зазначені предмети вилучені водолазами на берег

Представник власника пляжу

(підпис) (прізвище, ініціали)

Керівник аварійно-рятувальної служби, водолазний підрозділ якого здійснював проводила обстеження дна акваторії пляжу (водного об'єкта)

(підпис) (прізвище, ініціали)

РЯТУВАЛЬНИЙ ПОСТ

I. СКЛАД ПОСТА

Начальник поста – 1; матрос - рятувальник або плавець - рятувальник – 2-3.

II. ОБЛАДНАННЯ

1. Стационарна будівля або намет
2. Човен
3. Рятувальні круги з 15-метровим плавучим лінем – 1 шт. на кожні 50 м пляжу
4. Аптечка
5. Страхувальний кінець довжиною 200 м – 1 шт.
6. Плавучі кінці з плавучими кулями - 2 шт.
7. Мегафон
8. Свисток – 1 шт. на кожного рятувальника
9. Рятувальний пояс (жилет) – 1 шт. на кожного рятувальника
10. Апарат штучної вентиляції легенів (мішок Амбу)
11. Рятувальні ноші
12. Засоби зв'язку (стационарні або мобільні)
13. Рятувальні дошки (труби) - 1 шт. на кожного рятувальника
14. Бінокль
15. Комплект спорядження № 1 (маска, трубка, ласті) – 1 комплект на кожного рятувальника
16. Уніформа для рятувальників – на кожного рятувальника

III. ДОКУМЕНТАЦІЯ

1. Вахтовий журнал
2. Графік чергувань матросів - рятувальників (плавців – рятувальників)
3. Карта – схема зони відповідальності рятувального поста
4. Перелік майна
5. Інформаційні матеріали з надання домедичної допомоги постраждалим
6. Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці
7. Інструкція з охорони праці
8. Обов'язки працівників рятувального поста
9. Комплект наочної агітації
10. Копії документів рятувальників про проходження ними відповідної підготовки
11. Телефонний довідник з номерами телефонів екстреної допомоги

IV. НАОЧНА АГІТАЦІЯ

Стенди з матеріалами:

- правила рятування потерпілих на воді
- правила надання першої медичної допомоги потерпілим
- правила поведінки на воді
- інформація відпочиваючим

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ВІДПОЧИВАЮЧИХ

ТЕМПЕРАТУРА ПОВІТРЯ

ТЕМПЕРАТУРА ВОДИ

ГЛИБИНА ТА НАХІЛ БЕРЕГУ

ЧАС РОБОТИ ПЛЯЖУ

ПРИ ВИНИКНЕННІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ НЕГАЙНО ТЕЛЕФОНУЙТЕ

АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНА СЛУЖБА

101 112

МІЛІЦІЯ

102

ШВИДКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА

103

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ НА ВОДІ

Громадянам, які відпочивають у місцях масового відпочинку на водних об'єктах, забороняється:

- запливати за огорожувальні буї;
- підпливати до моторних суден, вітрильників, веслових човнів та інших плавзасобів;
- залізати на технічні та попереджувальні знаки, буї та інші предмети;
- використовувати рятувальні засоби і спорядження не за призначенням;
- стрибати в воду зі споруд, не пристосованих для цього і в місцях, де невідомі глибина та стан дна;
- розпивати спиртні напої і купатись в нетверезому стані;
- організовувати у воді ігри, пов'язані з пірнанням та захватом тих, хто купається;
- забруднювати і засмічувати водойми та територію пляжів;
- подавати обманні сигнали тривоги заради жарту;
- залишати без нагляду малолітніх дітей;
- використовувати для плавання автомобільні камери, надувні матраци, лежаки, дошки та ін.;
- використовувати моторні, вітрильні, веслові човни, інші гребні і моторні плавзасоби, водні велосипеди, швидкісні моторні плавзасоби, водні мотоцикли в зонах пляжів, у громадських місцях купання при відсутності буйкового огороження пляжної зони і в межах цієї зони;
- приводити з собою собак та інших тварин;
- купання в затоплених кар'єрах, каналах, озерах, пожежних водоймах, ставках, морських акваторіях і інших водоймах, які не мають обладнаних пляжів сезонними рятувальними постами, не визначені місцевою держадміністрацією як місця масового відпочинку громадян біля води.

ПРАВИЛА НАДАННЯ ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОТЕРПІЛИМ НА ВОДІ

МАЛЮНКИ

Невідкладна допомога повинна бути спрямована на якнайшвидше відновлення дихання і кровообігу.

Витягнувши потерпілого з води, необхідно:

- швидко очистити верхні дихальні шляхи від піску, мулу та водоростей, для чого, ставши на праве коліно, покласти потерпілого вниз обличчям його черевом на своє ліве стегно, лівим передпліччям натиснути на спину, щоб вивільнити від води та предметів дихальні шляхи, одночасно пальцями правої руки вичищати порожнину рота від мулу, піску та водоростей;

- одночасно з очищенням ротової порожнини подразнювати корінь язика та глотку пальцями, щоб викликати блювання, яке прискорить відновлення життєвих функцій;

- покласти потерпілого на спину, щоб голова була відкинута назад для розправлення дихальних шляхів, для цього можна використати валик з одержі, дитячий рятувальний круг тощо;

- визначити наявність дихання протягом 5 секунд;

- якщо воно відсутнє, почати робити штучну вентиляцію легень потерпілого способом "з рота в рот";

- визначити наявність пульсу на сонній артерії протягом 10 секунд;

- за його відсутності водночас із штучним диханням виконувати непрямий масаж серця (на одне вдихання робиться від п'яти до п'ятнадцяти масажних поштовхів на грудну клітину (на грудину між ребрами в районі серця)), і цей цикл повторювати до появи ознак дихання і серцебиття;

- разом із штучним диханням здійснювати нагрівання тіла розтиранням.

Одночасно з наданням допомоги необхідно викликати "швидку медичну допомогу" або якнайшвидше, не припиняючи реанімації, доставити потерпілого до лікарні.

ПРАВИЛА РЯТУВАННЯ ПОТЕРПІЛИХ НА ВОДІ

МАЛЮНКИ

При наближенні до потопуючого уплав слід тримати поперед себе будь який плаваючий предмет (краще рятувальний круг), щоб потопуючий хапався за нього, а не за вас, і подавати його на витягнутих руках, щоб потопуючий не зміг до вас дотягнутись.

При буксируванні вплав потерпілий може бути не в змозі працювати ногами, щоб допомогти вам, але може вхопитись за вас руками. Тому потрібно буксирувати його на якомога більшій відстані від себе і бути готовим у будь який момент ухилитись від його спроб вхопитись за вас руками. Спробуйте умовити його лягти на спину або перевернути його самому, якщо маєте такий досвід.

Якщо ви не маєте нічого під руками, намагайтесь підпливти до нього ззаду, попросивши когось на березі відвертати його увагу від вас. Коли це не вдасться, спробуйте розвернути його спиною до себе, схопивши його лівою рукою за ліву руку, якщо можливо, вище ліктя і різким рухом розвернути його спиною до себе і захопити його зігнутою в лікті лівою рукою під підборіддя. Утримуючи його лежачим на спині, буксируйте до берега або до найближчої мілини, одночасно спробуйте умовити його допомагати своїми ногами вам плисти. При цьому ніколи не забувайте про особисту безпеку. Якщо ви відчули, що втрачаєте контроль над своїми рухами або відчуваєте, що потерпілий ось-ось схопиться за вас руками, різко відштовхнувшись, тимчасово віддаліться від нього, а відновивши координацію своїх дій, спробуйте знову надати допомогу потерпілому.

**Харківська обласна комунальна аварійно – рятувальна водолазна служба
(ХОКАРВС)**

Начальник: Кравченко Василь Іванович

тел. роб: 705-15-43, 757-08-71(факс)

тел. моб: 093-464-60-11

Служба здійснює: - обстеження пляжів; підготовку матросів – рятувальників; водолазно – технічні роботи; пошук загиблих на воді.

Адреса: м. Харків, Майдан Свободи,5, Держпром 1 під., 4 пов., кім. 90